I. évfolyam | Sopron, 1914. junius 11, csütörtök. | 18. szám.

Megjelenik hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Felelős szerkesztő: SZENDRŐI JÓZSEF

Szerkesztőség és kiadóhivatal Sopron, Háromháztér 3.

TELEFON 394. SZÁM.

ÚJ ÉLET

Társadalmi és ismeretterjesztő lap.

Előfizetési ár:
Egész évre . K 8·—
Fél évre. . . „ 4·—
Negyed évre. „ 2·—

Egyes szám ára 8 fill.

Hirdetéseket a lap kiadóhivatala megegyezés szerint felvesz.

Kéziratokat nem adunk vissza

Úrnapján.

Én Jézusom, kiért élek, halok,
Legyen meg a Te szent akaratod;
Mit Te kivánsz, szent parancs énnekem,
Követni fogom holtig éltemen;
Bárhol is éljek itt az ég alatt,
Csak teljesítsd azon egy vágyamat:
Hogy mindaddig, míg éltem véget ér,
Szívemben élj, szent angyali kenyér!

Én Jézusom, ha kell, úgy szívesen
Föláldozom Teérted mindenem!
Mi szép, mi kedves, lelket földerít,
Nem bánom már, ha el is vesztem itt.
Mindaz mulandó, örök nem lehet,
Elillan, mint tükrön a lehellett:
Mindannál nékem százszor többet ér
Az örökéltü angyali kenyér!

Én Jézusom, ha akarod, úgy én
Darócban járva élek mint szegény;
Ha akarod, mint bénult, lázbeteg
Érted mindig, örömest szenvedek;
Ha akarod, szívemet tépem szét,
Csak teljesítsd, amiért lelkem ég:
Hogy mindaddig, míg éltem véget ér,
Gyógyíts, vigasztalj, angyali kenyér!

Én Jézusom, te élő szeretet,
Te büvös nap a mindenség felett,
Te örökéltünk fényes hajnala,
Te örök Jóság, Üdvösség maga:
Hozzád képest a földi boldogság
Mily elenyésző, csak most látom át,
Mióta lelkem Érted lángban ég,
Szent égi manna, Oltáriszentség!

Én Jézusom, hisz tudod, látod jól
Misem kell nekem már e világból;
Szerencse, hírnév, kincs mind semmiség,
Mióta lelkem csupán Érted ég.
S tudod — azóta titkos vágyam mi?
Szeretnék már föl Hozzád szállani,
Hogy végre én is nálad lehetnék,
Égben Veled, szent Oltáriszentség!

Én Jézusom, Tehozzád esdek én:
Vezérelj engem munkám közepén;
Az élet terhe, hogyha rám szakad,
Segíts, vértezd föl gyönge vállamat;
S ha szívem fájón hallatná szavát,
Némítsd el tüstént földi bú-baját,
Hogy úgy éljek, míg éltem véget ér,
Hogy Néked tessék, angyali kenyér!

Én Jézusom, kiért élek, halok,
Kinek a mennyben van fényes lakod,
Az égben, hol — ha Te nem ragyognál,
Nem lenne menny, nem lenne fénysugár;
A menyországban Véled, Melletted,
Én Istenem, szívem azért eped.
S addig, míg lelkem Hozzád mennybe tér,
Légy itt velem, szent angyali kenyér!

Szendrői József.

Munkásbiztosítás.

Irta: Horváth Endre.

VI. közlemény.

A munkások rokkant és aggkori biztosításának ügye még mindig gyerekcipőben jár. A kontinensen csak azon államok foglalkoztak régebben e kérdéssel a törvényhozás útján, amelyeknek hatalmas gyáripara és kereskedelme egyben a világpiacnak is erős tényezője volt.

A folytonos termelés, éjjel-nappali üzemek nem viselik el a munkásmozgalmakból keletkező milliárdos károkat; rendes munkás-viszonyokra van szükségük; képzett, állandó munkásokra s mással nem köthetik őket helyhez, mint azon törekvéssel, hogy a munkásoknak munkaképtelenségük avagy öregségük napjaira legyen biztos megélhetésük.

A munkásbiztosítás ezen ága mindenütt a kényszerbiztosítás elvén épült fel, kivéve Belgiumot, ahol az 1850. évi liberális kormányzatnak aggodalmai voltak a polgári szabadságok tekintetében és sem a baleset, sem a betegségi, annál kevésbé kötelező ma is a rokkant és aggkori biztosítás.

Ennek a liberális felfogásnak meg van azután az a szomorú következménye, hogy a munkások csekély százaléka veszi igénybe a munkásbiztosító pénztárakat, jóllehet az állam újabb időben tetemesen segélyezi és ellenőrizteti őket.

Belgium lakósainak a száma 8 millió, ebből bérmunkás 2,500.000. Betegség ellen 420.000, rokkantság ellen pedig már csak 145.000 van biztosítva.

Tekintve, hogy Belgium összlakosságának 1/3 része bérmunkás, szembeállítva a németbirodalmi eredménnyel, alighanem megtaláljuk annak az okát, hogy miért lázong és épít barrikádokat a belga munkás még most is, holott virágzó gyáripara és kereskedelme eltartja az összes munkásokat?

A lázongás a felette sok munkáspolitizálás oka, a belga munkás existenciális bizonytalansága, amely csak a munkások rokkantságáról és aggkori ellátásáról való kényszerbiztosítással kerülhető el.

Aki ismeri a munkás lelkét, tudja jól, hogy nem a jövőnek, hanem a mai napnak keres, a mai napnak él. Lelket, testet törő munkával megkeresett heti bére alig futja sokszor egy szombat-éjjeli dinomdánom grófos költségeit, a jövőről való gondoskodásra kényszeríteni kell. Azért elsőrangú a német biztosítás, mert szelleme a munkáslélek megismeréséből született.

A belga szociológusok is teljesen tisztában voltak feladatukkal, hisz az aggkori munkásjáradék biztosító pénztárt már 1850-ben felállították, tehát fején találták a szöget. Azonban a mértéktelen izgatásoknak tudható be, mind máig, hogy a vezetők csak fél lépést tettek előre, a másik felét lealkudták a szent liberalizmus, az emberi jogok és polgári szabadságok nevében.

A mértéktelen izgatás a szabadkőmüves páholyokból szállt elő, a szárnyait akkor már bontogató klerikalizmus ellen s bár maguk Frére Orbán hívei kivánták a munkásügyek rendezését legjobban, azonban a kényszerüségben rejlő konzervativ vonások miatt hadat üzentek a józan észnek s bár Belgium munkásbiztosító intézményei a legrégebbiek, mégis a legkevesebb eredményt érték el, a legkevésbé járultak a munkásügyek konszolidálásához.

A mostani belga klerikális kormány a liberális párt ellen éppen a munkásvédelmi törvényalkotás terén vette fel az élet-halál küzdelmet. Ezen küzdelem fegyvereit a liberális pártnak azon mulasztásai szolgáltatják, hogy Müller Albert szerint, „a párt nem tudta magát sok különféle szociális intézménynyel körülvenni, melyek a dolgozó osztályok minden szükségletének megfeleltek volna, ily módon a liberálisok befolyásukat a nagymunkástömegekre elvesztették; s amivel újra megnyerhetnék őket, eszményekkel nem rendelkeznek.“

A szociáldemokraták, a szabadkömüves társadalmi berendezés szabályai szerint, kollektivista ideálokat követnek, a kollektivizmus pedig nem az a doktrina, amely a száraz munkásléleknek ideális alapul szolgálhatna.

Azért a belga szociáldemokraták is kiábrándulnak lassan a liberális szabadkőmíves vezetésből — különösen a vidéken — mert már jóllaktak az antiklerikális politikával, üres igéretekkel, kollektivizmussal, ideális anarchizmussal; ez egyszer mind komolyabban sürgetik a jó munkásvédelmi törvényeket s úgy látszik, amit a liberális álnagylelküség elrontott, azt a klerikális kormány helyre hozza, hogy t. i. a munkásbiztosítás rendszere a kényszerüségre alapoztassék.

A mostani belga választási küzdelem tehát a munkásvédelmi törvények körül forog s nem kételkedünk, hogy belőle a munkások rokkant és aggkori járadék biztosításának az egész vonalon a teljes állami kezelése fog kisarjadzani.

A belga munkásbiztosítás rendszere egyébként igen sok jó tulajdonságot rejt magában; amennyiben azonban azok tárgyunkra, a rokkant és aggkori biztosításra nem vonatkoznak, velük csak annyiban foglalkozunk, amennyiben a rokkant és aggkori biztosítással összefüggnek.

Az 1894-ben módosított munkásbiztosítási törvény szerint, Belgiumban épúgy, mint nálunk, a munkások betegség elleni segítése 3—6 havi betegsegély alakjában nyilvánul. A belépés ide önkéntes s az ügyeket a munkások segélyző egyesületei vezetik.

3—6 hónál tovább az egyesületek a beteg munkást nem segélyezik. Hogy tehát, ha valaki tovább munkaképtelen volna, a segélyből ki ne fogyjon, a kormány az úgynevezett „pénztárszövetségek“ létrehozásával viszontbiztosító pénztárakat szervezett, amelyeknek minden munkás úgy lehet részes tagja, ha rendes betegpénztári járulékain felül még havi 20 centimet fizet a viszontbiztosító pénztárba, amivel a betegsegély kimerítése után napi 1 frank segélyre szerez jogot. Veszélyes természetü foglalkozásnál nagyobb a befizetendő járulék, tehát a segély is nagyobb 1 franknál, azonban nem lehet nagyobb, mint a segélyezett napi keresménye.

(Folytatjuk.)

Szabadkőmívesek a vallásoktatás ellen.

A régi országház tanácstermében összegyültek az Új Magyarország új vezérférfiai s kijelentették, hogy megalakítják az új radikális pártot, melynek célja — részünkről minden politikai kérdést kikapcsolva — a mostani államfentartó elem erejének megzsibbasztása és az, hogy a keresztény szellemet, mely Szt.-István országát ezer éven át már éltette, a lelkekből kiölje és évszázadok alkotását, „a középkori bagolyvárakat“ romba döntse, hogy a romokon „egyetlen nemzedék“, egy emberöltőn át programmjának megvalósítása mellett „gyökeresen átalakítsa az egész országot.“

Szegény álmadozók! Már különb viharokat is látott az Egyház s a kőszikla ma is még mindig rendületlenül áll!

Mondták fönti rombolását célzó szavakat Jászi Oszkár elnök és Vámbéry Rusztém dr., az elnöki tanács tagja, ki bevezetésül kijelentette, hogy ő a jövőben sem fog a politikával foglalkozni; s politikájával mégis a „középkori bagolyvárba“ került.

Az alakuló ülésen lehettek 200—300-an, volt 100 feminista is. A pártalakításra felhivó kiáltványon szerepelt 36 név, köztük Geleji Frigyes szerkesztő, Sopron; dr. Leszner Rudolf orvos, Sopron. A radikális pártba már alakulás előtt beiratkoztak a többek közt a következő „előkelőségek“: Goldstein Mór gabonabizományos, Rosenthal Herman kereskedő, Izsák Ármin kereskedő, Spitzer Lipót kereskedő, Helfgott Ármin és Thirring N., Sopron.

A párt politikai alakulására ki nem terjeszkedvén, mi kommentálás nélkül csupán a megalakult radikális párt programmját közöljük, melyből ezen alakulat vallás-, erkölcs s úgy államfentartó-erő ellenes céljára nézve minden igaz keresztény ember azt elitélően, eleget következtethet s tudni fogja, hogy azzal szemben minő álláspontot foglaljon... Mit kivánnak tehát a „sötétségből“ mint új apostolok előtörtető modern „tudósok“, látjuk következő programmjukból:

A főrendiház eltörlése. — Az izgatás büntetőjogi tilalmának megszüntetése. — A hitbizományok megszüntetése. — Egyházi javak szekularizálása. — A hitfelekezeti iskolák államosítása. — A vallástanítás eltörlése. — Állam és egyház szétválasztása. — Általános a nőkre is kiterjesztett választójog. — A mezőgazdasági vámok eltörlése.

Ismételten hangoztatjuk: nem akarjuk ezt a pártot politikai szempontból vizsgálni; nem nézzük, hogy azzal barátságot köt-e a függetlenségi és 48-as párt, a néppárt vagy az alkotmánypárt, ez a politikai kapacitások dolga, minket e párt csak annyiban érdekel, hogy annak programjában specifikus páholytendenciát látunk s hogy észleljük abban a nemzeti hagyományok, a magyar nemzeti és önálló állami eszmének lerombolásával, a kozmopolitikai eszmék hirdetése mellett, Istenfélelmének, a vallásos erkölcsi nevelés intézményének a szivekből való kiküszöbölését.

És mert látjuk, hogy ugyanaz az ellenség áll velünk szemben, amelyik már évtizedek óta ássa földalatti aknáit a keresztény Magyarország alatt, mely ellenség az egyházi javakra sandítva, szabadkőmíves eszméktől sarkalva, boszútól, aranytól-vértől lihegve ugyanazon célokkal már nem burkoltan, hanem nyiltan harcol a keresztény világfelfogás ellen: ezen vallásellenes akcióval szemben, kell, hogy ébredezzünk, talpra álljunk hitetlen vallás-, erkölcs-, államellenes eszmék ellen vállvetve bátran mi is csatasorban harcolva, síkraszálljunk.

Közismert dolog a fővárosi szabadkőmíves tanítóknak a társadalmi téren eszközölt méregkeverő, vallásellenes akciója; és tudjuk, hogy ezen iskola, vallás, nemzeti kultura, Isten ellen elkövetett merénylet nem sikerült. Megmozdult az egész ország; az öntudatra ébredt keresztény Magyarország a leghatározottabban visszautasította ama törekvéseket, amelyek az iskolából kiakarják szorítani a vallásoktatást. S a keresztény erkölcs elleni támadásokat nemcsak a nagy társadalom, hanem elitélte maga a kormány is.

Csúfos vereségük után most ez a szabadkőmíves szellem méregkeverő politikájával a parlamentbe is be akar lopódzni! Vallásharcot hirdet már nemcsak társadalmi téren, hol a nagy közönség egészséges gondolkozásu részében vállalata kudarcot vallott, hanem most már „radikális párt“ cégére alatt készül bevonulni a közszereplés szinterére is; a törvényhozás termében is a békének még jobban való feldúlása mellett rombolni, pusztítani óhajt.

Hisszük, reméljük, hogy vakmerő vállalkozásuk itt is újból sikertelen marad. Hogy azonban itt e helyen is teljes vereséget szenvedjenek, a lelkiismeret szavára hallgatva, kell, hogy minden keresztény az akcióját azonnal, már most családja, otthona körében megkezdje. Fel kellett tehát világosítani minden keresztényt arról, hogy minő vallásellenes tendenciákkal küzdenek ezen új modern apostolok, és a szervezetből a szabadkőmívesség bomlasztó erejét ki kell operálni, és világosítsunk fel népünket arról, hogy aki segít ebben a munkában, az vallásának és hazájának tesz szolgálatot! És ha család családokkal, város városokkal, a Hit lángpallosával felfegyverkezve, együttharcol, meglehetünk arról győződve, hogy a törvényhozás termében is részünkről biztos lesz az újabb fényes győzelem.

Magyarország 11 millió katholikusa öntudatra ébredvén, a Hit még jobban fog virulni mint valaha!

Hirek.

Személyi hirek. Hajdu Tibor dr. pannonhalmi főapát, a bencés rendház és főgimnázium meglátogatása céljából hétfőn és kedden városunkban időzött. — Örömmel értesültünk, hogy a győr-sopron-ebenfurti vasút igazgatóságának azon legutóbb megtartott ülésén, melyen Stumpe János I. o. főellenőrré avanzsirozott, előmenetelben részesültek Lipner János, az általános igazgatási és kereskedelmi osztály főnöke, nemkülönben D'or Jenő, a pályafentartási osztály főnöke is, akiket az igazgatóság főfelügyelőkké nevezett ki. Mindketten már csaknem egy emberöltőn át müködnek a vasuti igazgatás terén, ahol fáradhatatlan munkásságukkal s kiváló szakismeretükkel a vasutasság ügyét nagyban előmozdítván, megjutalmaztatásukhoz már elég sok érdemet szereztek. Az üdvözlőkhöz mi is szívből csatlakozunk.

20 éves találkozó. Előkelő társaság gyült össze Sopronban a mult vasárnap. A bencések főgimnáziumában tettek érettségi vizsgálatot 1894-ben, melynek husz éves évfordulóját ünnepelték ez alkalommal. Ünnepélyes istentisztelet után Mérei Kálmán dr. h. igazgatót kereste föl az illusztris társaság, mint volt tanáraik közül az egyetlent, aki jelenleg is Sopronban tartózkodik. Az ő üdvözlése után volt kedves tanárukkal együtt lefényképeztették magukat, azután ebédre gyültek össze a Kaszinó cártermében. A társaság nevében volt szeretett tanárjukat Meiszner Ernő dr. ügyvéd köszöntötte fel, amire Mérei Kálmán dr. gyönyörű szavakkal válaszolt, Isten áldását kérvén az egybegyültekre s azok családjára. A multak kedves emlékeinek fölidézése mellett hosszabb ideig vidám hangulatban együttmaradt a társaság. Megjelentek: Blaschek Aladár bányaigazgató (Vulkán, Erdély), Csörgey Titusz az orsz. ornitológiai központ titkára, Czifrák József főszolgabiró, Fuchs Rezső máv. forgalmi főnök, Kár Károly pénzügyi segédtitkár, Meiszner Ernő dr ügyvéd, Nelky Elek járásbiró, Németh Konrád győri vasuti ellenőr, Reiher Rezső körjegyző, Rezner Tibold bencés tanár, Strommer Viktorin dr. theologiai tanár, Szolnoky Dezső műszaki tanácsos, Woditsch Károly körjegyző.

A hercegprimás Pozsonyban. F. hó 6-án reggel 6 órakor érkezett Pozsonyba Dr. Csernoch János hercegprimás. Ottléte második napján, 7-én jelenlétével emelte Pázmány Péternek a főtemplom alatt nyugvó hamvai fölé emelt siremlék leleplezését. Jelen volt ugyancsak a Zsófia Országos Gyermek-Szanatorium Egyesület vasárnap megtartott közgyűlésén. A résztvevők száma a helyi előkelőségeken kívül vidékről s a fővárosból igen nagy volt. Kinos pillanata volt a közgyűlésnek Ováry Ferenc dr. országgyűlési képviselő támadása Zichy János gróf kormányzó elnök ellen, azért, hogy Boznyák Zoltán mint tan.-nak az egyesület ügyvezetői székébe való jutását nem pártolta, noha abba Boznyák legmélyett volna. A kérdést, miután az alapszabályok módosításának keretén belül történt, annak a napirendről történt levevésével elejtették, mely határozat ellen azonban Ováry felebbezett. Néhai Bezerédy Viktor belügyi államtitkárról, mint az egyesület ügyvezető elnökéről szépen emlékezett meg Ruffy Pál dr. min. tan. Csernoch János dr. biboros hercegprimás szónokolt azután, gyönyörüen fejtegette a gyermekvédelem nemes, magasztos hivatását. Ugyancsak a hercegprimás jelenlétében folyt le a pozsonyi eucharisztikus papi kongresszus. A kongresszus Ő felségét megkoronáztatásának évfordulója alkalmával üdvözölte, mire d. u. Őfelsége távirata megérkezett. Megköszöni felgyógyulása alkalmával az érte felajánlott imákat és örömét fejezi ki a szives és lojális ragaszkodásért. A Pozsonyi Mária-kongregáció 8-án megtartott közgyűlésén Csernoch János dr. hercegprimás 35 új tag mellére tűzte fel a Mária érmet. Az új tagok közt vannak Gabriella és Alice kir. hercegnők és Albrecht kir. herceg is. — 8-án este 8 órakor Frigyes kir. hercegnél udvari ebéd volt, melyen a kir. hercegi család tagjai, dr. Csernoch János hercegprimás, a város előkelősége közül számosan vettek részt. — A hercegprimás jelenlétében és közreműködésével folyt le 7. és 8-án a bérmálás is, megbérmáltak összesen 2778 gyermeket. — A hercegrimás 9-én d. u. 5 órakor hagyta el Pozsonyt.

A Soproni Katholikus Népszövetség állandó választmánya Mérei Kálmán dr. elnöklete alatt junius 7-én gyülést tartott. Egyéb ügyek elintézése mellett a jelölő bizottság tagjaivá választották a következő-

Likőrök, pezsgők, borok, compotok, bonbonok, felvágottak, konzervek, szalámi és mindenféle sajtok legnagyobb választékban kaphatók

Gruber János
csemegekereskedésében Megyei telefon 375.
Sopron, Várkerület 131. szám.

ket: Mattl Imre, Káth József, Simonyis Mihály, Bernkopf János, Rezsek István, Kardos Aladár, Raszipovich József Miskey Károly. — Az állandó választmány tagjaivá pedig a következőket: Plemenschitz József, Lakatos Vendel, Kováts György, Sachinger Adolf, Sachinger Emil, Scharf Károly, Rauth Gyula, Mayer Frigyes, Szeiff Ferenc, Hofer Károly, Horváth József, Lakits Mihály, Schekolin Ferenc, Moser József, Reichard Ferenc, Nagerl József, Csehy István, Kolits József, Gruber Sándor, Kováts József. — Mattl Imre indítványára elhatározta a választmány, hogy felhivja a kath. konvent figyelmét azon körülményre, hogy a Petőfi-téri kath. elemi iskola túlzsúfoltsága a közel jövőben egy újabb kath. elemi iskola felállítását teszi szükségessé.

Tanítók megjutalmazása. Mult számunkban már említettük, hogy Kismartonban szombaton Hajas Antal vármegyei alispán vezetése mellett egy küldöttség jelent meg — tanítói jutalmazás céljából. Résztvettek e küldöttségben az alispánon kivül a herceg képviseletében Merényi Ferenc tanácsos, dr. Kakas János vármegyei árvaszéki elnök, Fertsák Jenő vármegyei főjegyző, Schwetz Vilmos kir. tanfelügyelő s Hőgyészy Pál vármegyei aljegyző; csatlakoztak e küldöttséghez Kismartonban Nagy Mihály városi prépost és a polgármester. Látjuk már ezen előkelő névsorból is, hogy az ünnepély lefolyása mily fényes keretek közt mozgott. A megjutalmazott Burgmann Rezső, a kismartoni áll. el. iskola igazgatója volt, akinek a gyönyörüen épült új iskola nagytermében Hajas Antal vármegyei alispán lelkes beszéd kiséretében nyújtotta át az oklevelet s a 300 koronás jutalomdíjat. Burgmann Rezső meghatottan, hálás szavakkal köszönte meg az elismerést. — Kismartonból a küldöttség Fertőszéleskutra utazott, hogy ottan Prónay Ferenc r. kath. elemi iskolai főtanítónak nyújtsa át az elismerés pálmaágát. Ugyanitt a bizottság az V. és VI. osztály vizsgáján is megjelent, melyen a tanulók igazi tudásáról, a szép eredményről tényleg meggyőződést is szerezhettek. Feltünést keltett, hogy az ifjak számtalan kérdésre sőt az új választójogra nézve is már, a kérdéseknek gyors megértése után, mily precis feleletet adnak; s még inkább fokozódott a csodálkozás, amikor a kézi ügyesség sok szép alkotását szemlélték. Mindezek után a bizottság Buchinger Károly, az ujonnan kinevezett plébánosnál barátságos ebédre gyült össze. — Hasonló tanítói jutalmazás volt szerdán Sopronhorpácson s Felsőpulyán.

Kinevezés. Baán Endre dr. főispán a megüresedett városi mérnöki állásra Emmerth Gézát, Gyula r. t. város főmérnökét nevezte ki.

Jótékonyság. Wosinski István dr. örökös római gróf 40 koronát adományozott jótékony célra. Ugyanezen célra Kováts Ignác prépostkanonok 10 koronát adott. Fogadják a nemesszívű adakozók a megajándékozottak hálás köszönetét.

Tanulmányut. Kálmán Ernő dr. városi aljegyző és Richly Rezső városi tisztviselő több napig tartó tanulmányutra utaztak a különböző közkönyvtárak megtekintése végett. Megnézik a pozsonyi, bécsi szombathelyi is győri közkönyvtárakat.

Kirándulás. Hétfő délelőtt a Szent Orsolya-rendiek 150 növendéke szépen sikerült kirándulást rendezett a Sopron szomszédságában fekvő Balf-fürdőre, ahol Wosinski István dr. örökös római gróf személyes kalauzolása mellett megtekintették a szép kis kápolnát, fürdőhelyiségeket és az általános érdeklődést keltő, modernül berendezett szanatóriumot, intézetet, szóval az összes nevezetességeket. Ott időztek ebéd alatt is a nagy gesztenyefa árnyában, hol a legvidámabb hangulatban töltötték el a délutánt, amig szivükben kedves emlékkel hazatértek.

Záróvizsgálatok rendje a soproni Szent-Orsolya-rendiek intern növendékeinél az 1913/14. iskolaév végén: a) A polgári tanítóképzőben: Május 11 és 12-én irásbeli tanképesítő vizsgálatok. Június 2, 4 és 5-én szóbeli és gyakorlati tanképesítő vizsgálatok. b) Az elemi tanítóképzőben: Május 25 és 28-án vizsgálat a hittanból. Május 19, 22 és 29-én irásbeli tanképesítő vizsgálatok. Június 3 és 15—20-ig szóbeli és gyakorlati tanképesítő vizsgálatok. c) A leánygimnáziumban: Június 15, 16 és 17-én. d) A polgári iskolában: Június 22-én délelőtt I. és II. osztály, d. u. Június III. IV. osztály. Az elemi és polgári iskola, a továbbképző tanfolyam, a varró-, műhímzési, rajz- és festőiskola növendékeinek, ugyszintén a tanitónőjelöltek kézimunkái, rajzai és festményei június hó 22-étől 29-éig (inklusive) közszemlélésre lesznek kitéve.

A sopron—kőszegi vasut menetrendjének részbeni megváltoztatása érdekében a soproni és felsőpulyai főszolgabirák átiratot intéztek a vármegyei és városi közigazgatási bizottsághoz. A feliratot legközelebb hozzuk.

A soproni „Dalfüzér“ szerdán, e hó 10-én este 8 órakor a déli vasuti vendéglő kertjében a cs. és kir. 48. gyalogezred zenekarának közreműködésével hét főpontból álló változatos műsorral hangversenyt rendez. Beléptidíj 1 korona, pártolótagok 60 fillért fizetnek. Felhivjuk rá az érdeklődők szíves figyelmét.

Fogházban már a gyilkos. Tomsicsot vasárnap délután Kismartonból átszállították a soproni ügyészség fogházába. Mikor a gyilkost a pályaudvarra kisérték, a kismartoni lakosság nagy számban gyűlt össze, különböző szidalmakkal illette és többször leköpték, amit a gyilkos némán türt. Egyetlen arcizma sem árulta el, hogy törődnek az inzultussal. Úgylátszik, hogy tettét megbánta. Ismételten tudókozódott áldozatai állapota felől s amikor meghallotta, hogy Tinhof Lőrinc meghalt, hangosan zokogni kezdett. Egyébként is folyton keservesen sír. Ha kissé elalszik, azonnal felriad álmából s rettenetes álmairól panaszkodik. A vizsgálatot tovább folytatják. A törvényszéki orvosok megfigyelik Tomsics elmebeli állapotát. Tomsics szeptemberben kerül az esküdtbiróság elé.

Állatjárvány. A bécsújhelyi cs. kir. járáskapitányság távirati közlése szerint Gutenstein, Kirchberg, Ternitz, Schwarzau és Waidmannsfeld községben a sertésorbánc fellépett.

Elbocsátás az állampolgári kötelékből. A belügyminiszter Franker György somfalvi illetőségü mürzzuschlagi lakos mozdonyfűtőt és családját az államkötelékből elbocsátotta.

A választók vizsgájára a soproni járásban 537-en jelentkeztek, tényleg megjelent 453 jelölt, akik 3 bizottság előtt vizsgáztak: Örvendetes eredménnyel, mert egyetlen jelöltet kellett elutasítani, aki bár olvasni elég jól tudott, az irással sehogy sem volt képes boldogulni. Általában feltünő volt, hogy a jelöltek pompásan olvasnak az imakönyv vagy biblia meg az újság konzerválták igy az iskolákban tanultakat.

Kulturest Csepregen. A csepregi járási kórházegylet e hó folyamán nagyszabású mulatságot rendez. Az egyesület Holler Konrád kőszegi bencés tanár közreműködését kérte. Holler Konrád a minap Csepregen járt, ahol a mulatság részleteit a szűkebbkörű bizottsággal megbeszélte. A mulatság napját f. hó 13-ára tűzték ki. A programm nagyjában a következő: A csepregi róm. kath. ifj. egyesület a mulatság napján műkedvelői előadást tart. Utána táncmulatság az ifjúsági egyesületben a polgárnép részére, majd a Pannonia-vendéglő összes termeiben az intelligencia részére. Holler Konrád tanár 15 tagu zenekarral jön Csepregre, kilátásba helyezte a 17 leányból álló szombathelyi gyermeksymphóniumot is, feltéve, hogy a gyermekek szülői ahhoz hozzájárulnak. Végül részt vesz a szentgotthárdi ciszterciita rend egy tagja is, aki énekszámokat ad majd elő.

50 éves jubileum. Az ágfalvai „Dalcsokor“ férfidalegylet 1914. évi junius 14-én 50 éves emlékünnepélyt rendez, a következő dalegyletek szíves részvételével illetve közreműködésével: Wien XXI. Liederkranz, Wien Südbahnbund, I. Wr.-Neustädter M.-G.-V., Wr.-Neustadt: Die Josefstädter, Borbolya: Dalfüzér, Dalkör, Csáva: Egyetértés, Fertőmeggyes: Jókedv, Harka: Concordia, Kaboldi f.-d.-e., Kismarton: Haydn, Kőszeg: Férfidalkör, Lajtaszentmiklós: Dalfüzér, Lépesfalva: Egyetértés, Márczfalvai f.-d.-e., Nagymarton: Dalfüzér, Dalkör, Petőfalvi f.-d.-e., Réczény: Dalfüzér, I. Ruszti f.-d.-e., Savanyukut: Egyetértés, Somfalva: Kat. f.-d.-e., Sopron: Dalfüzér, Férfidalkör, Gazdapolgárok, Testvériség, Sbánfalva: Harmonia. Az ünnepi műsor a következő: 6 órakor: Ébresztő. 9—3/4 11 órakor: A vendégek fogadása. 1/2 10 órakor: Az egyesület elhunyt megalapítója, karmesterei (id. és ifj. Purt Lajos) és tagjai sirjának megkoszoruzása. 11 órakor: Diszülés. a) Mendelsohn-B.: Stiftungsfeier. Ünnepi kar. Énekli az ágfalvai „Dalcsokor“. Vezető Vánkos Jenő. a) Ünnepi beszéd. Mondja nt. Scholtz Ödön esperes. c) Thern: Dalünnepen. Ünnepi kar. Énekli a soproni „Dalfüzér“. Vezető Wurditsch Antal. d) Zászlók diszítése és az emlékjelvények átadása az ünneplő egyesület tagjainak. e) Himnusz. Közöskar. 1/2 1 órakor: Ebéd. 3 órakor: Felvonulás. 3 1/2 órakor: Dalverseny. 7 órakor: Tánc. — E napon a következő különvonatok közlekednek a déli vasuton: Délelőtt: Harka-Kópháza ind 10·00, Sopron dv. ind. 10.30, Ágfalvára érkezik 10·45-kor. Indul Ágfalváról este 7.49, Sopron érk. 7.55, Harka-Kópháza érk. 8.07.

Kapuvárott is szakiskolát óhajtanak. E község képviselőtestülete ugyanis a legutóbb tartott közgyülésen a következő határozatot hozta: „Kapuvár nagyközség, mint a gazdasági téren fejlett Rábaköz központja, a megyei közigazgatási bizottság utján kéri a kultuszminisztert egy Kapuvárott létesitendő, áll. hétosztályu, gazdasági irányu polgári fiuiskola felállítására. A létesitendő iskola érdekében a község, anyagi erejéhez mérten, hajlandó a legmesszebbmenő áldozatot meghozni. Ennek a mozgalomnak Németh János, kapuvári prépost a lelke, akit már régebben foglalkoztatott a reformpolgári iskola eszméje. Annak megvalósulása érdekében tárgyalást és eszmecserét folytatott már Eszterházy herceg uradalmának főintézőségével, a polg. iskola tanári karával és Kapuvár nagyközség előljáróságával. Őhercegsége ezt az eszmét is melegen pártolja: a létesitendő polgári iskola céljaira ugyanis hajlandó csekély bérösszegért 30—40 hold földet használatra átengedni. Németh János prépostnak önzetlen buzgó fáradozásáért dr. Deutsch Miksa indítványára egyhangulag köszönetet szavaztak. Örülünk, hogy Kapuvár is végre életjelt ád magáról; a kulturtörekvések terén nyilvánvaló mozgalmakat mindig csak örömmel üdvözölhetjük. Nem hisszük, hogy a kapuváriakat a rivalizálás eszméje vezetné; meggyőződésünk, hogy mozgalmuknak impulzusa csakis a saját jól felfogott érdekük. Óhajtjuk tehát, hogy Csorna mozgalmával párhuzamosan egy uton, egy eszményi cél felé haladva sikerrel is járjon.

Megbizható

Ujságkihordók

kerestetnek e lap kiadóhivatalában.

A vallásoktatás mellett. A nagymartoni, kisboldogasszonyi esperesi kerület r. kath. tanitók köre f. hó 8-án Felsőpulyán lelkes ülést tartott, melyen súlyos szavakkal a szabadkőmíveseknek a vallás ellen intézett rosszindulatú merényletét elitélték s határozott állást foglaltak a vallásoktatás mellett.

Vadállat az emberben. Nevét ezúttal nem jegyezzük fel, csak annyit említünk, Sarródon történt. Egy hétfői napon egy éltesebb férj nejével künn dolgozott a mezőn, ahol haragos szomszédjának fia vasvillával rájuk rontott, az asszonyt karján megsebesítette, mire férje védelmére kelt, kezében levő kapával a vasvillát kiütötte kezéből, erre a vérszomjas ifjú kést ragadott és azzal támadt a nő védőjére, ki nem akarván tetlegességre vetemedni, meghátrált előtte s egy barázdában elbukott. Erre az ifjú rátérdelt és késével több halálos szúrást ejtett rajta. Ami leginkább megdöbbentő a dologban az, hogy a gyilkos apja ezt mind közelről a kocsin ülve, a lovak gyeplőjét tartva, szemlélte. Minap volt a boncolás, mely után a szerencsétlent eltemették. Hát ennyire sülyed népünkben a morál? Hol az összhangzat az iskola és családi nevelésben?

Véres összeütközés lövöldözéssel. Csapodon f. hó 7-én a legények egy része véres verekedést rendezett, melynek három sebesültje lett. Egyiknek szemét lőtték ki, a szemgolyó egészen kifordult és karját lőtték el. A budapesti kórházba szállitották. A másiknak karjába lőttek — az orvos vette ki a golyót — és hátulról késsel megszurták. Ezek voltak a tényleges ellenfelek. A harmadik, csak mint segitő, illetőleg néző, a sok közül. A nagy zürzavarban a fülét metszették le és nyakerét vágták el; fülét az orvos varrta föl és mentette meg az elvérzéstől. Ezen összetüzésre a lakodalmas háznál történt összeszólalkozás adott okot. E véres dráma este fél 10 órakor az utcán történt, melynek a biró és pipabirók vetettek véget.

Lopás. Balfon Lipkovics Teréz özvegy asszony szobájának nyitott ablakán át egy székelyszőttet árúló asszony bemászott és egy nikkel zsebórát elemelt. A tettest nyomozzák.

SFAC—Typographia (2 : 1; 5 : 1). A kedvezőtlen időjárás dacára is szép számu közönség nézte végig a SFAC—Typographia mérkőzést. Sopron kezd 10 emberrel s a széltől támogatva. A bécsiek támadnak s a 6-ik percben Manszky hátra tol egy labdát a kapusnak, aki hibásan helyezkedve, azt beereszti. Majd beáll a 11-ik ember s igy a SFAC complett lévén, állandóan ostromolja a bécsiek kapuját. A 18-ik percben Sopron cornert ér el, a cornerből leadott labdát Márkus a jobb felső sarokba placirozza. Sopron a jobb szélső révén a 36 percben újabb goalt ér el. Ismét SFAC támad, de a lelkesen játszó bécsi védelem sikeresen leszerel minden veszélyes támadást. A második félidőben a vendégcsapat is fellélegzik, a tempót azonban már nem igen birja s igy a SFAC Papulák és Kertész révén még 3 goalt ért el. A soproni csapat minden egyes tagja szép játékával rászolgált a dicséretre s jóllehet 4 új ember volt a csapatban, szép összjátékot produkált. A mérkőzést Kazár (MAC) mindkét fél teljes megelégedésére és nagy körültekintéssel vezette. Holnap azaz f. hó 10-én a SFAC ellenfele a bécsi Favoritner A.-C. lesz. A mérkőzés 4 órakor kezdődik. A SFAC II. csapata ugyanezen napon Bécsujhelyen játszik az ottani Football Club II. csapata ellen. Vasárnapra a Hietzinger Sportclub csapatát várják.

Balf kénes gyógyfürdő forrásai páratlan hatásuak csúz, köszvény és női bajoknál; lithiumos savanyuvíze pedig vesebajoknál és tüdőhurutoknál a legjobb sikerrel alkalmazható. Felvilágositást nyujt Balf gyógyfürdő igazgatósága, vagy a tulajdonos: Wosinski István dr. örökös római gróf.

Ország-világ.

Biborosok avatása. A Burg plébániatemplomában a király képviselője, Ferenc Ferdinánd trónörökös adta át a biborosi birétumot Csernoch János hercegprimásnak és Piff bécsi hercegérseknek. A főoltár előtt trónszék volt felállítva a király képviselője számára és mihelyt a trónörökös elfoglalta helyét, megkezdődött az ünnepi mise. Mise után a trónörökös intésére a pápa követei az evangéliumi oltárhoz járultak, elhozták onnan a két birétumot s átnyújtották a trónörökösnek, aki a két főpapnak fejére tette a biboros-kalapot. A Reichspost tudósítója beszélgetést folytatott Csernoch János hercegprimással, aki a többek között a következőket mondotta: Magyarországon a katholikus szervezetek, hála Zichy János gróf és a katholikus közvélemény buzgalmának és áldozatkészségének, szépen fejlődnek. Magyarországon a katholikus öntudat megerősödött. A hercegprimás ezután örömét fejezte ki, hogy őfelsége előtt kihallgatáson megjelenhetett, mert meggyőződhetett őfelsége kitünő egészségi állapotáról.

A pápai követ Esztergomban. Esztergomból jelentik: Nardone pápai követ, aki dr. Csernoch János biboros hercegprimásnak a bibornoki birétumot hozta, a melléje kirendelt titkár: Gromier kanonok kiséretében Bécsből Esztergomba érkezett és mint a biboros hercegprimás vendége több napot fog a városban eltölteni.

Martinovics és társainak kutatása. Lapunk munkatársa, budapesti rövid tartózkodása közben, megtekintette Martinovics és társainak sírhelyét. Az új szent János kórház mellett levő régi katona-temető sarkán egy csomó munkás dolgozott hetek óta e sirok felásásánál. A munkálatok nagyjában bevégződtek s most Bardner tanár vezetésével csak a környéken néhány régi sir kerül felbontás alá. Az ásatások tehát bevégződtek. Martinovics már koporsóban fekszik. A három vértanu csontját már elszállitották. A többi csontvázat hétfőn emelték ki. Munkatársunk éppen egyik sir felbontását szemlélte végig, amely alkalommal Téry Ödön dr. közegészségi főfelügyelő is jelen volt.

Borzalmas villámcsapás. Sárkeresztúrott agyonsújtott a villám egy leányt. Az apát és két legényfiát a földre teperte. Az apát a fején, két fiát pedig a vállán és mellén találta a villámsújtás rettenetes szele. A legkisebbik fiut a negyedik szomszéd földjére dobta.

Magyarok a forró rézben. Borzalmas szerencsetlenség történt az Ooungston Sheet le Tube nevü társaság hatalmas rézgyár telepén. A gyár többnyire külföldi munkásokat foglalkoztat. Ebben a gyárban felborult az egyik óriási acélolvasztó medence s forró acéltartalma rádölt a körülötte foglalatoskodó munkásokra, akik közül ennek folytán huszonegyen borzalmasan összeégtek. Bennünket magyarokat nagyon érzékenyen sújtott ez a szerencsétlenség, mert az áldozatok között szinmagyar munkás és számos magyarországi nemzetiségi munkás is van. Súlyosan összeégett 3, könnyebb sérüléseket szenvedett 2 magyar munkás.

Sufragettek a templomban. A londoni sufragettek újabb botrányt követtek el. Vasárnap 20 sufragett behatolt a templomba és ottan az istentiszteletet megzavarva, saját himnuszokat kezdették el énekelni. A közönség erre annyira felbőszült, hogy megrohanta a sufragetteket és ezeket úgy összevissza verte, hogy a mentők szállitották el a helyszinéről.

Tudományos fölfedezés. Csekey egyetemi tanár megtalálta az országos levéltárban a pragmatica sanctió, alkotmányunk egyik alaptörvényének eredeti kéziratát.

A radikálisok és az ellenzék. Az egyesült ellenzék a radikálisok ajánlkozását visszautasitotta és kijelentette, hogy az új alakulással semmiféle közösséget sem kiván fenntartani.

A gyógyszerész-sztrájk. A gyógyszerészek mozgalma mind nagyobb arányokat ölt, a vezetőség a sztrájkot az egész országra kiterjeszti.

Mennyit költ Szeged virágokra? Szabó Kálmán Szeged város főkertésze most terjesztette a tanács elé a jövő évi közkerti költségvetést. A folyó 1914. évi 56.960 korona volt előirányozva a közkertek, parkok fenntartására, a jövő 1915. évre pedig 59.250 koronát irányoz elő a főkertész. Mit szólna a mi városi tanácsunk ahhoz, ha Szépitő-Egyesületünk agilis elnöke szépitészeti célokra egyszer jelzett összegnek csak $^1/_5$-ét merné kérni?

Kaboldra az első nyaralók megérkeztek; ajánlatos lesz nyári lakásról mielőbb gondoskodni!

Hová menjünk szórakozni?

Fel az **„Alm“** vendéglőbe, mely a soproni közönség kedves kiránduló helye.

Liesingi sör, jó borok és izletes ételek, úgyszintén a legpontosabb kiszolgálás.

Számos látogatást kér **Horváth Antal** „Alm“-vendéglős.

Czullik testvérek

virágkereskedése, mű- és kereskedelmi kertészete

Sopron, Balfi-ut 4-8. Telef. 48-92

Ajánlja magát kertek, balkonok, verandák, ablakdiszek, továbbá sirok és sirboltok virágokkal való izléses kiültetésére ::

Pontos és olcsó kiszolgálás

PIRI ÉS SZÉKELY

KÖNYVNYOMDA oo KÖNYVKÖTÉSZET o VONALZÓINTÉZET

SOPRON, HÁROMHÁZTÉR

(a városház mellett)

Telefon 394.

Elvállaljuk az összes nyomdai munkák elkészítését, u. m.: műveket, hirlapokat, folyóiratokat, ipari és kereskedelmi nyomtatványokat, cégkártyákat, falragaszokat, röpiratokat stb.

Az összes könyvkötő- és vonalozási munkákat a legpontosabb kivitelben, olcsó áron vállaljuk.

Üzleti könyvek raktáron

Kiadójog-tulajdonos: **Csukovits János.** Nyomatott **Piri és Székely** könyvnyomdájában Sopron, Háromháztér 3.